

Code Nalaten

Nalatenschappen en Goede Doelen

Gedragsregels voor werving, communicatie en afhandeling

In opdracht van

Code Nalaten

Ten Geleide

Deze Code Nalaten dient als een leidraad voor organisaties die fondsen via nalatenschappen verwerven dan wel verkrijgen. Deze Code Nalaten is in 2018 opgesteld onder auspiciën van Nederland Filantropieland en vervangt de ‘Richtlijn Werving Nalatenschappen’ (2012). In de CBF Erkenningsregeling wordt van goede doelen-organisaties verwacht dat zij een aantal codes en richtlijnen onderschrijven, waaronder die op het gebied van fondsenwerving (norm 6.2.1). Deze code beoogt daarin de werving en communicatie rond nalatenschappen te regelen.

Utrecht, juli 2018

P.S. In deze versie d.d. juli 2019 is artikel 3.9 (over vergoeding van testamentkosten) uitgebreider omschreven.

Code Nalaten

1. Grondprincipes

1.1 Moeten

Het woord **moet** (vetgedrukt) in deze code betreft gedragsregels die voortvloeien uit nationale en internationale wet- en regelgeving. Waar moet (niet vet) c.q. zal of mag wordt gebruikt, betreft het gedragsregels die voortvloeien uit de fondsenwervende praktijk in het algemeen en de professionele praktijk van nalatenschapswerving.

1.2 Definities

FWI = Fondsenwervende Instelling

Toezegger = persoon die aan de FWI kenbaar gemaakt heeft dat deze in zijn/haar testament is vermeld.

Potentiële erflater = een persoon waarvan de FWI veronderstelt dat er een mogelijkheid is dat die persoon de FWI in zijn/ haar testament op zou kunnen nemen.

1.3 Relevante regelgeving

Fondsenwerfers **moeten** zich houden aan wet- en regelgeving van de overheid (bv. Algemene Verordening Gegevensverwerking en de ANBI-regelgeving) en moeten zich houden aan reglementen en gedragslijnen van relevante verordenende instanties zoals de DDMA (bv. codes over privacy, telemarketing en e-mailwerving), Reclame Code Commissie, CBF (Erkenningsregeling Goede Doelen), ICC/Esomar Marktonderzoek en eigen brancheorganisaties als Goede Doelen Nederland en Nederland Filantropieland.

2. Werving

2.1 De FWI moet ervoor zorgen dat elke activiteit op het gebied van communicatie over of werving van nalatenschappen een goed evenwicht bewaart tussen:

- het onaantastbare recht van de (potentiële) erflater om zelf te bepalen hoe de nalatenschap geregeld wordt;
- de wens van de FWI om inkomsten uit nalatenschappen te verwerven.

2.2 De FWI (of vertegenwoordiger daarvan) zal bij de werving van nalatenschappen:

- eerlijk en open zijn;
- respectvol omgaan met de potentiële erflater zowel bij leven als na overlijden en ook met diens familie, vrienden en verdere omgeving;
- met alle persoonlijke informatie vertrouwelijk omgaan, tenzij expliciet anders is overeengekomen met betrokkenen;

Code Nalaten

- bijzondere aandacht besteden aan de communicatie met kwetsbare personen, zoals mensen die diensten afnemen van de organisatie of een patiëntrelatie hebben, terminaal zieken, rouwende familieleden of vrienden en mensen met lage geletterdheid en/of handicaps c.q. aandoeningen als dementie; en daar in voorkomende gevallen de nodige terughoudendheid in betrachten;
- zich op geen enkele wijze negatief uitlaten over een andere FWI.

2.3 Voor fondsenwervende activiteiten met betrekking tot het werven van nalatenschappen moet een FWI interne regels vast leggen, b.v. in arbeidsovereenkomsten en arbeidsreglementen. De FWI moet haar medewerkers, vrijwilligers en andere vertegenwoordigers op de hoogte stellen van de geldende procedures en hen daaraan houden.

2.4 De FWI moet beschikken over een ook voor nalatenschapswerving geschikte klachtenregeling.

3. Communicatie

3.1 Ten algemene

Voor de wijze waarop de FWI informeert over de manier waarop men een begunstiging aan de organisatie kan vastleggen geldt dat de FWI:

duidelijk maakt dat de inhoud niet als een op de persoonlijke situatie gericht juridisch, fiscaal of financieel advies bedoeld is;

de potentiële erflaters aanraadt om daarover zelf onafhankelijk deskundig advies in te winnen, bijvoorbeeld bij een notaris, fiscalist of estateplanner.

3.2 Groepsactiviteiten

Bij communicatie over iedere groepsactiviteit (bijeenkomsten, lezingen etc.) is de FWI duidelijk over het onderwerp van de bijeenkomst en zal in voorkomende gevallen er expliciet op wijzen dat (ook) nalatenschappen aan de orde komen.

3.3 Persoonlijke gesprekken

De FWI mag initiatief nemen voor een persoonlijk (telefonisch) gesprek. Een persoonlijk gesprek zal alleen plaatsvinden als de (potentiële) erflater weet wat de intentie is van het gesprek. Daarbij geeft de vertegenwoordiger van de FWI aan dat de (potentiële) erflater altijd het recht heeft om een derde partij naar keuze (persoonlijke relatie of professionele adviseur) uit te nodigen bij dit gesprek aanwezig te zijn.

De potentiële erflater zal in ieder gesprek rond het onderwerp nalatenschappen de mogelijkheid hebben om een gepland gesprek desgewenst af te zeggen c.q. te beëindigen.

Code Nalaten

3.3.1 Verder geldt voor de vertegenwoordiger van de FWI dat deze in het contact:

- zich nooit intimiderend gedraagt;
- alles wat ter ore komt als vertrouwelijk beschouwt;
- geen misbruik maakt van de (eventuele) afhankelijkheid of kwetsbaarheid van de ander;
- zich onthoudt van op de persoon gerichte juridische, fiscale en financiële adviezen, maar ook van ethische of medische adviezen;
- potentiële erflaters mededeelt dat deze elke gedane toezegging kan wijzigen zonder een nadere toelichting te geven;
- bij de voordracht dan wel aanbeveling van een notaris altijd een keuzemogelijkheid biedt dan wel de keuze van de potentiële erflater respecteert;
- en verder dat deze afwezig zal zijn bij gesprekken tussen erflater en de notaris.

3.4 Persoonlijke relaties

De persoonlijke vertegenwoordiger van de FWI werpt zichzelf niet op als (mede-)erfgenaam;

- aanvaard geen giften, loon of cadeaus voor zichzelf;
- laat zich niet benoemen tot executeur op persoonlijke titel;
- zal zich op geen enkele manier persoonlijk voordeel toe-eigenen.

Hij/ zij zal ieder aanbod in deze direct kenbaar maken bij de FWI. De FWI moet zich bewust zijn van de bovenstaande risico's en moet over een interne richtlijn en toezicht in deze beschikken (zie ook 2.4).

3.5 Betrokkenheid van toezeggers

Wanneer de FWI activiteiten onderneemt met betrekking tot toezeggers:

- zal de FWI of haar vertegenwoordiger duidelijk aangeven wat mogelijk is wanneer de toezegger bij het beleid of het werk van de instelling betrokken wil worden;
- zal de FWI de wensen van de toezegger respecteren, indien hij/zij geen verdere communicatie met de organisatie wil of alleen een nader te bepalen niveau van contact.

3.6 Dankbetuigingen

De FWI zal alleen dankbetuigingen en attenties aan potentiële erflaters hanteren die van gepaste waarde zijn, wat meestal betekent dat de kosten ervan minimaal moeten zijn. Dat geldt ook voor attenties in de relatiesfeer zoals bv. uitnodigingen voor bijeenkomsten.

Code Nalaten

3.7 In gesprek over voorwaardelijke nalatenschappen

Met betrekking tot nalatenschappen waaraan een of meerdere voorwaarden c.q. specifieke doelbestemming(en) verbonden gaan worden:

- moet de FWI de toezegger en (potentiële) erflater inlichten over mogelijkheden en realiseerbaarheid van eventuele voorwaarde(n) betreffende de bestedingen;
- zal de FWI ook wijzen op de mogelijkheid van wijzigingen in prioriteiten, inzichten en omstandigheden ten tijde van de toekomstige besteding;
- mag de FWI de (potentiële) erflater verzoeken de voorwaarden c.q. bestemmingen anders te formuleren, opdat de realiseerbaarheid beter gewaarborgd is.

3.8 Het gebruik van voorbeelden van erfstellingen

Een FWI zal:

- te allen tijde de wensen van personen waarop het voorbeeld c.q. casestudie of testimonial betrekking heeft respecteren;
- zich ervan verzekeren dat individuen hun schriftelijke goedkeuring geven aan de te gebruiken tekst en afbeeldingen;
- of, in het geval van overledenen, in goed overleg met hun familie of persoonlijke vertegenwoordigers handelen;
- indien de werkelijke namen of andere elementen van casestudies/testimonials worden gewijzigd of er een samenvoeging van meerdere casestudies/testimonials wordt gebruikt, dit duidelijk aangeven.

3.9 Vergoeding van testamentkosten uit de fondsen van FWI's

Het is zeer sterk aan te bevelen dat de testateur zelf betaald voor zijn testament. FWI's mogen de kosten van een testament vergoeden, maar mogen daar geen verplichting tot begunstiging van de organisatie tegenover stellen noch inzage in het testament eisen. FWI's zullen dit in die gevallen ook schriftelijk bevestigen aan de potentiële erflater. Ook zal een FWI dan aanbevelen aan een testateur om die vergoeding ook aan de notaris te melden

4. Afhandeling

4.1 Over de besteding van voorwaardelijke nalatenschappen

De FWI **moet** een nalatenschap altijd besteden volgens de daaraan verbonden testamentaire voorwaarden.

De situatie kan zich voordoen dat de FWI niet of slechts gedeeltelijk kan voldoen aan de testamentaire voorwaarden of anderszins geuite wensen en over de besteding van de nalatenschap. Als de FWI de besteding anders wil uitvoeren, dat zal zij dit zo veel mogelijk doen in goed overleg met andere erfgenamen en betrokkenen en **moet** zij dit doen volgens de geldende wetgeving.

Code Nalaten

4.2 Over de afhandeling van nalatenschappen

De FWI **moet** ervoor zorgdragen dat de administratieve afhandeling van nalatenschappen goed wordt uitgevoerd volgens de geldende erfrechtelijke en fiscale regelgeving.

De FWI draagt bij aan een voortvarende afhandeling.

De FWI zal de executeur en andere betrokkenen bij de afhandeling (i.e. mede-erfgenamen en andere belanghebbenden) met respect behandelen.

4.3 Over het optreden als executeur

De FWI zal alleen optreden als executeur als er voldoende deskundigheid aanwezig c.q. beschikbaar is om dit goed te doen.

De FWI zal niet optreden als executeur als er conflicterende belangen zijn aangaande de erfenis (bv. in het geval van onterfde kinderen).

Opgesteld in 2018 door de Commissie Code Nalaten:

Arjen van Ketel (voorzitter), Legacy Fundraising

Theo Hesen (secretaris), Instituut Goed Nalaten

Elly Lont, Wereldnatuurfonds

Jorien Huisman & Eva Kalis, Rijksmuseumfonds

Camille Boyer, KWF

Jan Bart Uildriks, It Fryske Gea

Jochem Miggelbrink, Amsterdams Universiteitsfonds